

Úvodník

VY-SVĚDČENÍ

Asi napíšu panu ministrovi. Navrhnu mu nevydávat VYSVĚDČENÍ. VYSVĚDČENÍ je odvozené od slova „svědčit“. Když dostanu VYSVĚDČENÍ, znamená to, že VY, paní učitelko, SVĚDČÍTE o tom, jak se mi dařilo. Učitelům dá vysvědčení opravdu velmi mnoho práce. Už od poloviny prosince nebo května přemýšlejí, jak to všem těm Pepíčkům a Mařenkám napíší. To si nikdo neumí představit, kolik je to hodin dumání, aby věty byly přesné, nerozesmutnily, ale byly pravdivé, povzbudily, poradily, naladily, potěšily, ale také jasně řekly, že takhle to není ono.

Navrhnu panu ministrovi, aby se dvakrát ročně vydávalo JÁSVĚDČENÍ. K tomu, jak se mi daří, přece nepotřebuji něčí svědectví. Úplně vidím, jak takové JÁSVĚDČENÍ vypadá. Třeba: „Dalo mi to hodně práce, byla jsem hodně pracovitá, ale ty zlomky my fakt nejdu.“ Nebo: „Vyjmenovaná slova byla fuška, ale většinou to dávám bez chyb.“ Nebo: „Rýsování mi vůbec nešlo, protože si já trouba, trumpet a jelito pořád zapomínám věci na rýsování.“ Nebo: „Angličtina mě moc baví, jenom se strašně stydím mluvit. Zkusím to napravit.“ No řekněte, nedává JÁSVĚDČENÍ větší smysl než VYSVĚDČENÍ?

Martina Zíková

Vtipy pro velryby

Přihlásí se na začátku hodiny Jenda, který když se rozdávaly písemky, chyběl, a ptá se:

„Paní učitelko, kolik jsem měl z minulé písemky?“

Paní učitelka zalistuje ve svém zápisníku a povídá:

„Za dvě.“

„No výborně!“ vykřikne mile překvapený Jenda.

Kantorka ho přísným hlasem opravuje:

„Ne, Jendo, chvalitebně.“

Na nudné divadelní hře se z první řady ozve:

„Zhasněte, chce se mi spát.“

Tu se z poslední řady ozve:

„Nezhasínat, dočtu si noviny!“

„Můžete tu osobu popsat?“

„Byla středního věku a měla plnovous.“

„Byl to muž anebo žena?“

Ke staré paní přijde návštěva. Když se rozpovídají a pustí se do chlebiček, vstoupí do obýváku černá kočka a povídá:

„Dobrého dne přeji, nejsou tu někde dnešní noviny?“

Stará paní kočce podá noviny a ta odejde. Návštěva je v šoku:

„To je neuvěřitelné, že máte tak chytrou kočku!“

Stará paní odvětlí:

„Nenechte se zmást, ona neumí číst, ona si jen prohlíží obrázky.“

Markéta Škorpilová

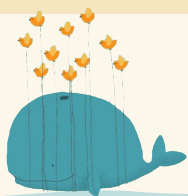
Volné psaní

Holocaust

27. ledna si připomínáme oběti Holocaustu za II. světové války. Ale co vlastně byl Holocaust? Slovem Holocaust označujeme vyvražďování všech nevyhovujících lidí nacistickými Němci. Jejich vůdce Adolf Hitler chtěl ovládnout svět a zbavit se všech nevyhovujících bytostí. Za nevyhovující považoval Židy, homosexuály, postižené lidi nebo zkrátka odpůrce tehdejšího politického systému. Tyto vybrané skupiny byly násilím přesunuty do jednoho z 42 tisíc věznic a koncentračních táborů, které Němci provozovali. Zajatí lidé museli v hrozných podmínkách pracovat, ničili jim majetek a 11 – 17 milionů z nich nakonec zemřelo. Buď kvůli nezvládnutelné zátěži a podmínkám, nebo už cestou, kdy je přepravovali namačkané na sobě, často několik dní bez jídla a pití, nebo je zastřelili, otráвили v plynových komorách. Nevinní otroci se domnívali, že se jdou sprchovat, ale místo toho se naplnila místnost jedovatým plynem, který je otrávil, a zemřeli velmi bolestivou smrtí.

Tyto hrůzostrašné příběhy naštěstí utnula Rudá armáda, která 27. 1. 1945 osvobodila největší vyhlazovací tábor – Osvětim. Stále si je ale připomínáme, protože žije několik lidí, kteří pobyt v táborech přežili a chtějí své zážitky předávat mladé generaci. Ví, jak hrozné to bylo a věří, že kdo si nepamatuje minulost, je odsouzen k jejímu opakování. Proto si važme toho, jak dobře se nám žije a dělejme všechno proto, aby se tato minulost neopakovala.

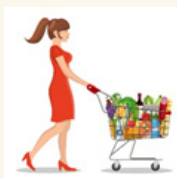
Ludmila Kozlová

Okénko udržitelnosti

Nakupování bez plýtvání, spousty odpadů a cestování přes půl zeměkoule... Jak na to?

Nakupování – to je velké téma, které se dá uchopit z mnoha úhlů. Jedno je ale jisté – téměř všechny hmotné věci v našem životě nakupujeme a to nás dostává k faktu, že co a jak budeme nakupovat, je velmi zásadní v souvislosti s ochranou životního prostředí. Možná vás napadá, že nákupy spíš obstarávají rodiče. Pokud máte pocit, že níže zmíněné typy uplatní oni, můžete jim dát článek přečíst.

Nákupní seznam jako stopka plýtvání

Ještě před samotným nákupem můžeme mnoho ovlivnit. Často se totiž stává, že lidé vlastně neví, co potřebují nebo něco koupí jen proto, že je to ve slevě. Jak tomuto plýtvání předejít? Napište si nákupní seznam nebo si dokonce rozplánujte, co budete vařit, abyste nakoupili jen to, co spotřebujete. Byla by velká škoda, kdybyste jídlo vyhodili. A to jak z důvodů environmentálních (každá potravina má uhlíkovou stopu, spotřebu energie, vody atd.), tak z pohledu toho, že jinde na světě by si každého sousta vážili, protože jim chybí. Po přípravě už se dostáváme k cestě. Pokud není obchod, do kterého míříte, příliš daleko, chodte pěšky. Můžete tuto cestu brát jako pohybovou aktivitu.

Záclony místo igelitového sáčku?

V supermarketu se nebojte použít látkové sáčky na pečivo, ovoce a zeleninu, které si můžete ušít např. ze záclon nebo je už v mnoha obchodech prodávají. I sýry nebo uzeniny upřednostňujte vážené u pultu, protože můžeme obsluhu požádat o nandání do vlastní krabičky. Balené výrobky jsou často nabízené ve větších baleních. Jejich zakoupení se z pohledu ceny i množství obalu vyplatí. Další cestou, jak omezit odpad,

je pít kohoutkovou vodu. Koupí balených vod produkujeme mnoho plastu, který ani tělu neprospívá. Ideálním řešením je nákup v bez-obalovém obchodu. Potraviny vyhledávejme v BIO kvalitě, protože v takovémto zemědělství pěstují šetrně k půdě, vodě a bez zbytečných chemikálií.

Místo vyhození dobrý skutek

Další typy se týkají nejen potravin. Důležitým údajem je totiž místo původu produktu. Určitě už víte, jak moc doprava ovlivňuje nejen znečištění ovzduší. Také koupí místního výrobku podpoříme českou ekonomiku a občany. Je i určitá pravděpodobnost, že bližší produkt bude čerstvější a méně chemicky ošetřovaný. Některé věci vyrábí hendikepovaní lidé v tzv. chráněných dílnách. Myslím, že je dobré, je podpořit, aby i oni měli práci. Nabízí se pořídit především oblečení z druhé ruky. Tím zabráníme přílišné produkci a to, co už nepotřebujeme, využijí další. Proto nakupujeme v Second Handech a nosme již námi nevyužitelné oblečení do kontejnerů na textil pro lidi, kteří si nové nemohou dovolit. Existuje také aplikace Vinted, na které se prodává a kupuje nošené oblečení. Samozřejmě nejjednodušší je oblečení věnovat příbuzným nebo známým.

Vidíte, že máme opravdu mnoho možností, jak přispět k udržitelnosti naší společnosti v rámci nakupování. Ještě je dobré zmínit, že určitě nepotřebujeme každý rok nový mobil nebo každou chvíli nové oblečení jen kvůli módě. Přemýšlejte nad tím. A nezapomeňme, kolik věcí můžeme upéct, uvařit nebo vyrobit (inspiraci najdete na <http://www.home-made.cz/>). Aspoň víme, co používáme a máme z toho radost. Věřím, že výše zmíněné typy využijete a vaše pokroky vás budou těšit!

Ludmila Kozlová

Cestování kolem zvířat

Zvíře: Tygr

Tygr (*Panthera tigris*)

je velká kočkovitá šelma žijící v Asii. Ze současných kočkovitých šelem je největší a díky charakteristickým tmavým pruhům na žloutlé či rudohnědé srsti nezaměnitelný.

Někteří tygři běžně dosahují délky trupu přes 2 m, délka ocasu bývá až 90 cm a váha samců mnohdy více než 200 kg. Samice jsou výrazně menší, dosahují váhy maximálně kolem 130 kg. Díky těmto parametrům je tygr po ledním a hnědém medvědovi třetím největším suchozemským predátorem. Tygři jsou obvykle samotáři. Jejich hlavní kořisti jsou velcí sudokopytníci. Obývají různé biotopy, od tropických lesů, přes stepi a mokřady až k severským tundrám. Podle odhadu v současnosti žije v divočině 3000 až 5000 tygrů, většinou v národních parcích a rezervacích. Tygr je ohrožený druh.

Eva Kubičková

Ze světa rostlin

Top 5 nejedovatějších ze světa rostlin

Obsah rostlin:

v ČR – Oměj šalamounek

středoevropská – Rulík zlomocný

ostatní – Soterek obecný, Skočec obecný, Mancinela obecná

Oměj šalamounek se považuje za nejjedovatější rostlinu v ČR. Poznáte ji jednoduše, podle modře zbarvených květů. Ale jen tak ji nenajdeme, protože je chráněná. Je vysoká 50-150 cm. Kvete od května do srpna. Plodem je hladký měchýřek s 10 až 15 černými semeny. Průběh otravy: začnete cítit mravenčení v dutině ústní, potom postupně přejde do celého těla a dál se znečitlivíš. A k tomu pocení, nevolnost, zvracení, průjem, pokles teploty, poruchy srdeční činnosti, svalová slabost a silná úzkost.

Rulík zlomocný se považuje za nejjedovatější střeoevropskou rostlinu. Obsahuje asi polovinu všech vážných jedů na území České republiky. Přirozeně se vyskytuje na většině území Evropy a na některých místech v Africe. Silná 50–180 cm vysoká bylina kvete od června do srpna. Květy jsou zvonkovité až 3 cm dlouhé, hnědofialové, žlutošedé až žluté, nebo načervenalémramorované. Plodem je černomodrá kulovitá bobule. Roste roztroušeně napasekách a okrajích lesů. Člověk se může otrávit jednak přímou konzumací plodů, nebo přes kozí mléko či kozí maso, pokud koza tuto rostlinu sežere. Smrtelnou dávkou jsou u malého dítěte už 3 bobule, u dospělého asi 10. Využití: Ze sušených listů a kořene této rostliny se získává atropin, ze kterého se vyrábějí atropinové kapky užívané v očním lékařství k rozkapávání očí.

Soterek obecný je velice jedovatá rostlina. Pochází původně z tropů a subtropů Asie, nyní se vyskytuje také v Africe a Americe. Je známý pro svá krásná červeno-černá semena, která se používají pro výrobu růženců a šperků. K otravě ovšem může dojít pouze v případě porušení jejich tvrdé vnější vrstvy. Otrávit se může člověk požitím narušených semen, ale i píchnutím jehly, která prošla semenem při výrobě růženců. Doloženy jsou i případy, kdy lidé zemřeli po nadýchání se výparů při výrobě šperků. Jako zajímavost je, že

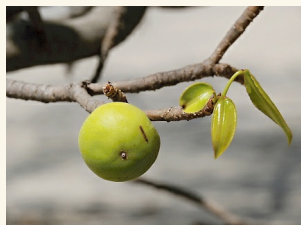
listy a kořeny jedovaté nejsou, naopak jsou sladké, proto se rostlině lidově říká indiánská lékořice.

Skočec obecný je oblíbená okrasná rostlina původem ze severovýchodní Afriky a jihozápadní Asie. Je to jediný druh rodu skočec. Květy, které se objevují od července dozráí, jsou nazelenalé (samičí) a červenohnědé (samčí). Smrtelná dávka pro dospělého člověka je 15–20 semen, pro dítě 3–5 semen. Smrt nastává do jednoho týdne od požití. Projevují se těžká poškození jater, ledvin a sleziny.

VYUŽITÍ: Lisováním semen vzniká ricinový olej, který je po povaření zcela bezpečný a používá se v potravinářství, kosmetice, lékařství a v průmyslu. Působí jako silné laxativum (zmírňuje lupy, vyrážky, zrohovatění kůže).

Mancinella obecná je tak jedovatá, že je zapsána v Guinnessově knize rekordů jako nejnebezpečnější strom světa. Má drobné žlutozelené květy v klasovitých květenstvích. Plodem je peckovice, připomínající vzhledem malé jablko. Obsahuje několik tmavých, zploštěle vejcovitých a dlouhých semen. Rostlina obsahuje ve všech svých částech jedovatou mléčně bílou šťávu se silně dráždivým a alergenním účinkem, která i na dotyk způsobuje vážné zdravotní komplikace. Vyskytuje se na pobřežích tropické Ameriky. K poškození zdraví nejčastěji dochází, když se návštěvníci karibských pláží schovají pod stromem před deštěm. Někdy je také zlákájí k ochutnání neškodně vyhlížející plody.

(: A teď už „tak nějak“ víme, o co se píchla Růženka. A Kde zlá macecha vzala to otrávené jablko pro Sněhurku. :)

Matouš Veselý

Angličtina s velrybou

Jolana Priřová a Tom Poláček

Reportáže

Každý jsme krásný...

V pátek 14. ledna jsme šly na exkurzi k paní kosmetičce, kde jsme si vyslechly, co všechno zahrnuje práce kosmetičky. Sympatická, milá paní kosmetička nám opečovala pleť a doporučila kvalitní přírodní kosmetiku. Doporučila nám, co naší pleti svědčí a provedla menší úpravy na našem obličejí. Popovídala si s námi o problémech obličejí našeho věku. Paní kosmetička nám pořád připomínala že jsme každý krásný a nejde říct, že nám to nesluší. Také říkala, že lehké líčení zvýrazní to, co je na nás hezké a výrazné. Připomínala nám, že nemáme zakrývat to, za co se stydíme, protože i když nám to tak nepřijde, je to na nás přirozené a krásné. Ze salónu jsme vyšly krásné a připily jsme si Coca colou!

Holky z Osmáků (7. a 8. M)

DĚVČÍ VÁLKA

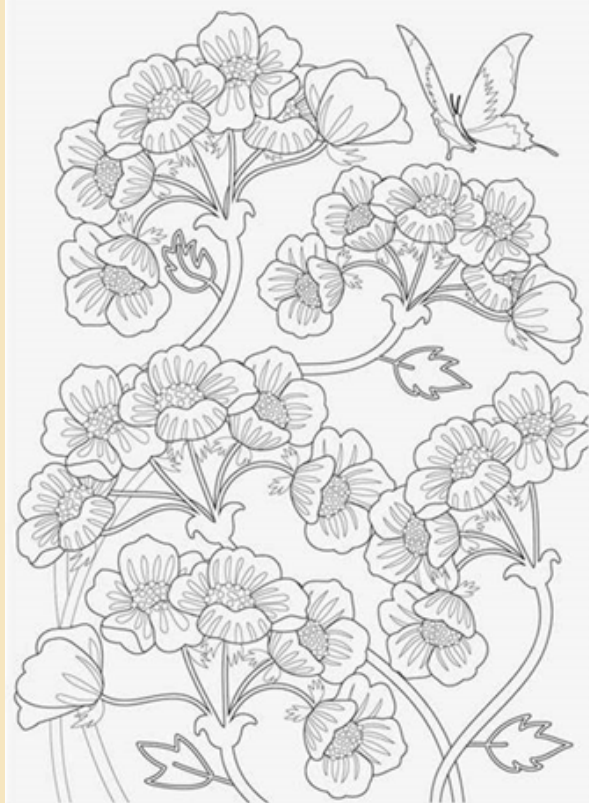
Nacvičili jsme my 3.M. divadlo
děvěí válku. Nací herci v
příběhu nacvičování

opustili hru a nechali hru
ale když jsme poprosili mam-
ku tak nám pomohla diva-
dlo připravit. Původně bylo
pro Evu, ale byla dlouho
nemocná, tak jsme to divadlo
zakráli mondesovi štěstím
Ať po novém roce
evě. *Šarouna a reba, Hová* ♥

Malovací okénko

Recepty na dobroty

Piškot pro každého

Ingredience

300 g cukr

1,5 dl olej

6 ks vejce

1,5 dl mléko

1 ks prášek do pečiva

400 g polohrubá mouka

Postup

Oddělíme bílky od žloutků a ze žloutků vyšleháme tuhý sníh. Žloutky utřeme s cukrem, přidáme mléko a olej, promícháme a přidáme mouku smíchanou s kypřícím práškem. Důkladně promícháme a nakonec vmícháme opatrně ušlehaný sníh. Vše vlijeme do vymaštěného a vysypaného pekáčku a pečeme ve vyhřáté troubě při 180 °C cca 20 minut. Piškot pro každého pečeme při jakékoliv příležitosti. Je to opravdu snadný recept.

Tomáš Voráček

Domácí zmrzlina

Ingredience

1 x salko slazené

2 x smetana ke šlehání 200 g

1 vanilkový lusk

Postup

Ušleháme 2 smetany, k tomu přidáme salko a hodně promícháme. Pro chuť dáme vanilkový lusk. Poté nalijeme ušlehanou směs do plastové uzavírací nádoby a dáme alespoň na 4 hodiny do mrazáku.

Tip

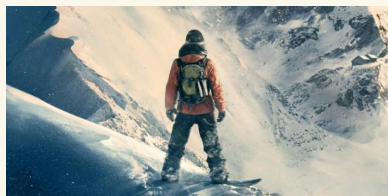
Ušleháme Já zmrzlinu dělám z $\frac{1}{2}$ slazeného a $\frac{1}{2}$ neslazeného salka (aby zmrzlina nebyla moc sladká). Dále rozmixuji jahody (nebo jiné ovoce dle chuti) a přimíchám do zmrzliny. Pak už vše dám do uzavírací nádoby a do mrazáku.

Vojtěch Vojta

Herní svět

STEEP

Steep je Freestyle hra roku 2016. Jestli jste hráči, kteří milují zimní sporty (například lyže nebo snowboard) tak jste ve správné řadě. Hra je dobře Graficky propracovaná, překvapivě má i dobrou gravitaci. Propojením s VR se vám bude zdát jako v realitě. Najdou se tam i nějaké mouchy, ale ty oproti celému zpracování hry nejsou nic. Ale co jsem to hrál, tak mě dost štvaly kameny, takže pozor na ně. Společnost UBISOFT tam postupně přidala parašut, veverku a snowboard. Ve hře máte opravdu velký výběr sjezdů a hor. Můžete dělat i blbosti, ale opravdu dobře se na tom natáčí meme. UBISOFT opravdu dělá kouzla jako FARCRY5 a tak dále. Takže kopec je tam a ať jste do večerky doma.

Sebastian Rychlík

Obrázky

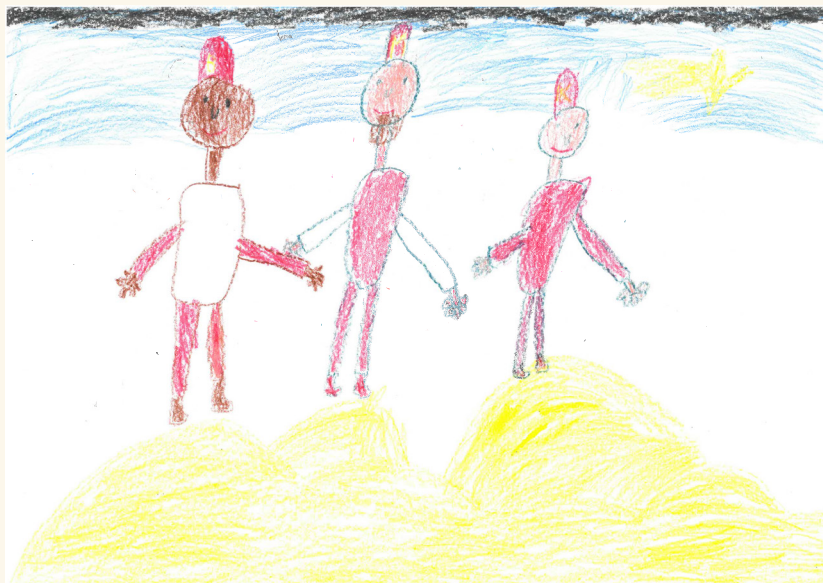
Verča Ilková

Markétka

Terežka Frajmanová

Martin P.

Domča a Toník

Velryba na souši

Vydává: Montessori základní škola Prachatice,
Národní 1018, 383 01 Prachatice

E-mail: velrybanasousi@seznam.cz

Šéfredaktorka: Veronika Veselovská

Redakce:

Ludmila Kozlová, Šanti Justová, Tomáš Voráček, Vojtěch Vojta, Eva Kubičková, Jolana Prixová, Tomáš Poláček, Markéta Škorpilová, Viktorka Bicanová, Martin Pozniak, Jakub Kadlec, Sebastián Rychlík, Matouš Veselý, Nela Kuklová, Maxim Zíka, Šarlota Thonová, Doubravka Nová, Markéta Kramlová, Tereзка Freimanová

Grafická úprava a sazba: Jolana Drhovská

Toto číslo bylo předáno do tisku 17.1. 2022